

Sygn. akt *X Ga 451/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Iwona Wańczura (spr.)</i>
Sędziowie:	<i>SO Katarzyna Żymelka</i> <i>SO Barbara Przybyła</i>
Protokolant:	<i>Andrzej Chodorowski</i>

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2017 r.

na rozprawie sprawy

z powództwa: ***Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w G.***

przeciwko: ***T. N.***

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 2 sierpnia 2016 r.

sygn. akt VII GC 372/16

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego T. N. na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w G. kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu odwoławczym.

SSO Katarzyna Żymelka SSO Iwona Wańczura SSO Barbara Przybyła

Sygn. akt X Ga 451/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 2 sierpnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w G. przeciwko T. N. o zapłatę 44 527,69 zł z ustawowymi odsetkami

- 1) zasądził od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwot:
- a) 3 919,58 zł od dnia 12 września 2015 roku do dnia 12 listopada 2015 roku,
 - b) 159,80 zł od dnia 3 października 2015 roku do dnia 19 listopada 2015 roku,
 - c) 171,79 zł od dnia 10 października 2015 roku do dnia 19 listopada 2015 roku,
 - d) 10 238,85 zł od dnia 19 września 2015 roku do dnia 19 listopada 2015 roku,
 - e) 5 238,85 zł od dnia 20 listopada 2015 roku do dnia 26 listopada 2015 roku,
 - f) 10 440,96 zł od dnia 26 września 2015 roku do dnia 3 grudnia 2015 roku,
 - g) 5 440,96 zł od dnia 4 grudnia 2015 roku do dnia 10 grudnia 2015 roku,
 - h) 8 286,90 zł od dnia 3 października 2015 roku do dnia 17 grudnia 2015 roku,
 - i) 3 286,90 zł od dnia 18 grudnia 2015 roku do dnia 29 grudnia 2015 roku;

2) umorzył postępowanie w pozostałym zakresie;

3) zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4 644,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

ustalając na podstawie bezspornych w sprawie okoliczności, że strony utrzymywały stałe stosunki handlowe. Pozwany kupował od powódki towar w postaci materiałów spożywczych. Z tego tytułu powódka wystawiła pozwanemu faktury VAT o numerach:

- (...) z dnia 21 sierpnia 2015 roku na kwotę 7 419,58 zł z terminem płatności na dzień 11 września 2015 roku;
- (...) z dnia 28 sierpnia 2015 roku na kwotę 10 238,85 zł z terminem płatności na dzień 18 września 2015 roku;
- (...) z dnia 4 września 2015 roku na kwotę 10 440,96 zł z terminem płatności na dzień 25 września 2015 roku;
- (...) z dnia 11 września 2015 roku na kwotę 159,80 zł z terminem płatności na dzień 2 października 2015 roku;
- (...) z dnia 11 września 2015 roku na kwotę 8 286,90 zł z terminem płatności na dzień 2 października 2015 roku;
- (...) z dnia 18 września 2015 roku na kwotę 171,79 zł z terminem płatności na dzień 9 października 2015 roku;
- (...) z dnia 18 września 2015 roku na kwotę 11 309,81 zł z terminem płatności na dzień 9 października 2015 roku.

W dniu 5 listopada 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 3 500,00 zł na poczet należności z faktury (...), która została zaliczona na należność główną. Do zapłaty z faktury nr (...) pozostała kwota 3 919,58 zł, którą pozwany zapłacił w dniu 12 listopada 2015 roku. W dniu 19 listopada 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 159,80 zł na poczet należności z faktury (...). W dniu 19 listopada 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 171,79 zł na poczet należności z faktury (...). W dniu

19 listopada 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 5 000,00 zł na poczet należności z faktury (...). W dniu 26 listopada 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 5 238,85 zł na poczet należności z faktury (...).

W dniu 3 grudnia 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 5 000,00 zł na poczet należności z faktury (...). W dniu 10 grudnia 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 5 440,96 zł na poczet należności z faktury (...). W dniu 17 grudnia 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 5 000,00 zł na poczet należności z faktury (...). W dniu 29 grudnia 2015 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 3 286,90 zł na poczet należności z faktury (...).

W dniu 20 stycznia 2016 roku pozwany zapłacił powódce kwotę 11 309,81 zł tytułem należności ujętej na fakturze VAT nr (...).

Na tej podstawie Sąd I instancji zważył, że stosunek prawny łączący strony należało zakwalifikować jako umowę sprzedaży.

Powódka zaskarżyła nakaz zapłaty w części, w której spłaciła należność po wniesieniu pozwu. W pozostałym zakresie nakaz zapłaty uprawomocnił się i roszczenie o zapłatę kwoty 11 309,81 zł nie było objęte rozstrzygnięciem zawartym w wyroku. Natomiast w części zaskarżonej sprzeciwem powódka cofnęła pozew co do roszczenia dotyczącego należności głównej i podtrzymała roszczenie o zapłatę odsetek od dni wymagalności poszczególnych roszczeń do dni zapłaty.

Z uwagi na to, że pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu świadczeń pieniężnych powództwo o zapłatę odsetek za okres od dat wymagalności do dnia zaspokojenia wierzyciela było w pełni zasadne. W konsekwencji na podstawie art. 481 k.c. należało zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie.

Zobowiązanie wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia

21 sierpnia 2015 roku opiewało na kwotę 7 419,58 zł, a termin zapłaty przypadał na

11 września 2015 roku. Na poczet tej należności powód zapłacił kwotę 3 500,00 zł, która to kwota została zaliczona wyłącznie na należność główną. W konsekwencji w dacie wniesienia pozwu powódce przysługiwało roszczenie o zapłatę pozostałej części roszczenia wraz z odsetkami, tj. kwoty 3 919,58 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 września 2015 roku. Z uwagi na to, że pozwany po wytoczeniu powództwa, w dniu 12 listopada 2015 roku uiścił kwotę 3 919,58 zł, pozwanej w dacie wyrokowania przysługiwało roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych liczonych od kwoty 3 919,58 zł za okres od dnia 12 września 2015 roku do dnia 12 listopada 2015 roku.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 535 § 1 k.c. w związku

z art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 359 § 3 k.c. w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 roku, Sąd I instancji orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Powódka przed rozpoczęciem posiedzenia wyznaczonego na rozprawę cofnęła pozew w zakresie należności głównej w związku z wpłatą dokonaną przez stronę pozwaną w toku postępowania. Z okoliczności sprawy nie wynikało, aby ograniczenie żądania pozwu było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, albo zmierzało do obejścia prawa. Częściowe cofnięcie pozwu było zatem dopuszczalne i na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

w związku z art. 203 § 1 k.p.c. w punkcie drugim sentencji wyroku Sąd I instancji umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Wbrew stanowisku pozwanego wyrażonemu w pismach procesowych powództwo nie obejmowało żądania zasądzenia kwoty 3 500,00 zł, która została uregulowana przez pozwanego przed wytoczeniem powództwa. Powód dochodził pozvem jedynie zapłaty kwoty 3 919,58 zł, stanowiącej pozostałą do zapłaty część należności wynikającej z faktury nr (...) z dnia 21 sierpnia 2015 roku. Dochodzone pozvem roszczenie było w całości zasadne w dacie wniesienia pozwu, o czym świadczyły kolejne wpłaty dokonywane przez pozwanego w toku postępowania.

Pozwany zaspokoił roszczenie główne powódki dochodzone pozvem po wytoczeniu powództwa. Zaspokojenie przez stronę pozwaną roszczenia w toku procesu należy uznać za jednoznaczne z przegraniem sprawy przez stronę pozwaną. W tym przypadku stronie pozwanej należą się koszty procesu tylko wtedy, gdy nie dała ona powodu do wytoczenia procesu (tak: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 1951 r., sygn. akt C 593/51, LEX 160169, OSN(C) (...)). Pozwany nie wykazał, że nie dał powodu do wytoczenia powództwa. Wręcz przeciwnie. Wartość zobowiązań pozwanego względem powódki w dacie wniesienia pozwu była bardzo wysoka. Dokonana przed wytoczeniem powództwa spłata nie obejmowała nawet 10% wartości przeterminowanego zobowiązania. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało, aby pozwany czynił jakiegokolwiek starania, aby ugodowo, bez konieczności angażowania Sądu zakończyć spór między stronami. Wytoczenie powództwa było zatem celowe i uzasadnione okolicznościami, a koszty sądowe poniesione tytułem opłaty sądowej były kosztami celowymi.

Sąd miał na względzie, że roszczenie powódki zostało częściowo zaspokojone przed wydaniem nakazu zapłaty, jednakże okoliczność ta nie zmieniała sytuacji, że wyłączną odpowiedzialność za wszczęcie postępowania sądowego ponosił dłużnik, który nie zaspokoił roszczenia w umówionym terminie. Gdyby pozwany uregulował należności w terminie nie doszłoby do procesu i żadna ze stron nie musiałaby ponosić związanych z tym kosztów. Podkreślić należy, że o odpowiedzialności za koszty procesu decyduje ostateczny wynik postępowania, a nie zdarzenia wypadkowe. W tej sytuacji celowa obrona pozwanego przed nakazem zapłaty obejmującym także należności uregulowane przez pozwanego po wytoczeniu powództwa nie miała wpływu na ocenę, że powódka była stroną wygrywającą proces w całości, albowiem przed zamknięciem rozprawy powódka cofnęła pozew w części dotyczącej zaspokojonego po wytoczeniu powództwa roszczenia, a pozew o zapłatę odsetek zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd nie znalazł podstaw do obciążenia powódki kosztami procesu w całości lub części na podstawie art. 103 k.p.c. Żaden przepis nie nakłada na stronę powodową obowiązku cofnięcia pozwu w razie zaspokojenia roszczenia w toku procesu, ani także nie wyznacza terminu do złożenia takiego oświadczenia. Zmiana stanowiska procesowego jest uprawnieniem procesowym strony i nie może być kwalifikowana jako niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie w rozumieniu art. 103 k.p.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 kwietnia 2015 r., I ACa 1354/14, nie publ.).

Mając na uwadze wynik sprawy o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. wobec faktu, że powódka wygrała sprawę w całości. Łącznie pozwana obowiązana jest zapłacić na rzecz powódki kwotę 4 644,00 zł, na którą złożyły się kwoty: 2 400,00 zł tytułem wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (§ 6 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, 2 227,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zarzucając mu naruszenie:

- art. 481 § 1 k.c. oraz art. 451 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie

i zasądzenie odsetek od należności 3 919,58 zł objętej fakturą VAT nr (...) od 12 września 2015 r, podczas gdy część należności głównej objętej wskazaną fakturą z odsetkami za opóźnienie została zaspokojona przelewem z 5 listopada 2015 r,

- art. 98 § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd I instancji rozstrzygając o kosztach procesu zakwalifikował jako koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw: koszty związane z dochodzeniem należności zaspokojonych przed datą złożenia pozwu, część opłaty, której zwrotu strona powodowa mogła się domagać w oparciu o art. 79 ust.1 pkt 1 lit.b ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ograniczając powództwo niezwłocznie po zaspokojeniu części roszczenia, jak również w zakresie, w jakim nie zakwalifikował Ajko niezbędnych kosztów celowej obrony wydatków poniesionych przez pozwanego w związku z koniecznością złożenia sprzeciwu, t. 2 400 zł wydatkowanych tytułem profesjonalnego pełnomocnika oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,

- art. 100 k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd nie dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Pozwany wniósł o:

- zmianę wyroku w punkcie 1 a) poprzez zasądzenie na rzecz powódki odsetek ustawowych od kwoty 3 919,58 zł od 6 listopada 2015 r. do 12 listopada 2015 r. z jednoczesnym oddaleniem żądania zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 3 919,58 zł za okres od 12 września 2015 r. do 5 listopada 2015 r,

- modyfikację w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach poniesionych przez strony w toku postępowania przed Sądem Rejonowym poprzez przyznanie na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów kwoty 566 zł,

- zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu apelacji pozwany przytoczył argumentację na poparcie zarzutów apelacyjnych, w głównej mierze skupiając się na zagadnieniu kosztów procesu i bezzasadności zastosowania w tym zakresie przez Sąd I instancji przepisu art. 98 k.p.c.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 24 lutego 2017 r. powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja pozwanego nie może odnieść skutku, gdyż wyrok Sądu I instancji jest słuszny, odpowiada prawu. Uzasadnienie orzeczenia w sposób wyczerpujący i przejrzysty wskazuje podstawy faktyczne rozstrzygnięcia oraz zawiera wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, które Sąd Okręgowy w pełni podziela, przyjmując za własne, stąd obszernie je przytoczył.

Sąd I instancji szczegółowo wskazał terminy zapłaty przez pozwanego poszczególnych należności i z tych ustaleń wynika jasno, że faktura VAT (...) opiewała na kwotę 7 419,58 zł, a termin płatności określony był na 11 września 2015 r. (k.12). W sprzeczności od nakazu zapłaty (k. 40 verte) pozwany potwierdza, że kwotę 3 500 zł na poczet tej faktury uiszczył 5 listopada 2015 r, a pozostała kwota 3 919,58 zł - 12 listopada 2015 r. Pozew został złożony 12 listopada 2015 r, a powódka nie żąda w nim kwoty 3 500 zł, uwzględniając fakt zapłaty, natomiast zasadnie domaga się zasądzenia kwoty 3 919,58 zł z ustawowymi odsetkami od 12 września 2015 r.

W piśmie procesowym z 8 stycznia 2016 r. powódka ograniczyła żądanie pozwu w zakresie należności głównej, w tym także kwoty 3 919,58 zł, wskazując, że została ona uiszczona 12 listopada 2016 r. Słusznie więc mogła się domagać, a Sąd I instancji na mocy art. 481 k.c. zasądził odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od 12 września 2015 r. do

12 listopada 2015 r. Zarzuty apelacji, wynikające być może z nieznanomości motywów rozstrzygnięcia Sądu (apelacja złożona została wprost) nie zasługiwały zatem na uwzględnienie.

Odnosząc się z kolei do zarzutów dotyczących rozstrzygnięcia o kosztach procesu, również uznać je należy za bezzasadne. Pozwany był wzywany do zapłaty pismem

z 16 października 2015 r. (k.10), lecz nie zastosował się do niego. Pozew zawierał żądanie

w wysokości aktualnego zadłużenia na dzień jego wniesienia, a opłacony został

29 października 2015 r, stąd w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. Sąd I instancji słusznie przyjął, że poniesione koszty: opłaty sądowej i wynagrodzenia pełnomocnika stanowiły niezbędny

i celowy koszt dochodzenia przez powódkę jej praw. Jeszcze w dacie wydania nakazu zapłaty – 16 grudnia 2015 r. pozwany nie spłacił całej należności, robił to „ratami”. Spełnienie świadczenia po wniesieniu pozwu powoduje, że pozwanego uważa się za przegrywającego sprawę, a zatem odpowiedzialnego za koszty poniesione przez powódkę.

Art. 79 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 28 lipca 2005 r. stanowi, że sąd z urzędu zwraca stronie całą uiszczoną opłatę od pisma odrzuconego lub cofniętego, jeżeli odrzucenie lub cofnięcie nastąpiło przed wysłaniem odpisu pisma innym stronom, a w braku takich stron - przed wysłaniem zawiadomienia o terminie posiedzenia (ust.1 pkt 1b), a połowę uiszczonej opłaty połowę uiszczonej opłaty od pisma cofniętego przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana, (ust.1 pkt 3a). Żadna

z tych sytuacji nie miała miejsca przy porównaniu daty wydania nakazu zapłaty (to posiedzenie, na które sprawa została skierowana) i wpływu pisma powódki, ograniczającego powództwo. Powódce nie przysługiwał zatem zwrot części opłaty, stąd powinien ją pokryć pozwany. Nie sposób też przyjąć zaniedbania powódki w zakresie obowiązku częściowego cofnięcia pozwu, stawiając wymagania, by czyniła to niezwłocznie po dokonaniu zapłaty przez pozwanego kolejnych kwot, gdyż powinnością dłużnika było spłacić zadłużenie

w terminie bądź najpóźniej po wezwaniu do zapłaty, co pozwoliłoby uniknąć postępowania sądowego i związanych z nim kosztów.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną, orzekając o kosztach postępowania apelacyjnego na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 1) i § 10 ust.1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

.

SSO Katarzyna Żymelka SSO Iwona Wańczura SSO Barbara Przybyła